

SVĚT: Izraelci dostali lekci z krizové komunikace

7. června 2010

Jak měl Izrael postupovat, když se islamističtí aktivisté podporovaní tureckou vládou rozhodli ukončit blokádu pásma Gaza? A jaká měla být správná reakce v prvních minutách po incidentu? Jakkoliv jsou v posledních dnech světová média plná článků a komentářů, odpověď nemá nikdo. S výjimkou těch, kdo mají jasno, že Židé se prostě mají nechat postřílet. Tak to vidí třeba The Guardian a čekám, že stejný názor najdu příští týden v komentáři Jana Schneidera v Euru.

Jeden z mála návrhů nabízí americký časopis The Commentary, kde Noah Pollack navrhuje tento postup:

1. Vypovědět tureckého velvyslance z Izraele. Obnovení vztahů podmínit tím, že Turecko přestane tolerovat radikálně islamistickou skupinu IHH, která flotilu organizovala.
2. Požadovat po Turecku reparace, včetně uhrazení nákladů celé akce (nasazení armády, nemocniční ošetření, náklady na zadržování aktivistů)
3. Požadovat mezinárodní vyšetřování toho, že Turecko toleruje organizaci, která se podílí na financování teroristických útoků (tím nemá Pollack na mysli zmíněnou flotilu, ale obecné shánění prostředků pro Hamas a další podobné skupiny)
4. Začít finančně podporovat kurdské organizace zaměřené na lidská práva.

Nejasná, opožděná a defenzivně zaměřená izraelská komunikace nechala úplně zaniknout, že z hlediska mezinárodního práva jednali vojáci bezchybně. Přitom stačí připomenout základní fakta:

- Mezi Izraelem a pásmem Gaza je válečný stav vyhlášený vládou pásma Gaza. Na tom nic nemění fakt, že bojové akce probíhají jen sporadicky a že Izrael umožňuje transfer humanitární pomoci. Část této pomoci dokonce financuje.

- Námořní blokáda byla Izraelem řádně vyhlášena. Během několika let této blokády byla zkontrolována spousta lodí a ve dvou případech byl zabaven náklad zbraní.

- Turecko se pokusilo tuto blokádu zrušit. To, že neposlali křižníky, ale jen mizerně vyzbrojené islámské aktivisty toužící po mučednické smrti (jak se oni sami vyjádřili pro televizi Al Džazira), je otázkou strategie.

- Izraelské ozbrojené síly udržení blokády vynutily.

Toto vysvětlení se ovšem objevilo dokonce i na webové stránce izraelské armády až 3. června v poledne, tedy několik dnů po incidentu. Navíc, kdo by se ještě staral o paragrafy? Ať bude izraelská strana tvrdit cokoliv, vyzní to už jen jako trapný pokus vykrotit se z odpovědnosti za válečný zločin.

Je neuvěřitelné, jak amatérsky může postupovat vláda tak vyspělého státu. Každý student přece ví, že krizová komunikace musí být předem připravena do nejmenších detailů a v mnoha variantách. Co kdyby došlo třeba k potopení lodě...? Co kdyby někteří izraelští vojáci při akci zahynuli? I pro takové případy musí být předem připraveny tiskové zprávy, odpovědi na možné otázky a silná zdůvodnění.

Je to jen otázka neschopnosti? Podle Noaha Pollacka jde spíše o to, že izraelská armádní a vládní komunikace se vytrvale tržní chybné metodiky „hasbara“. Zjednodušeně řečeno, snaží se nechat protistranu komunikovat a pak ji zdrtit tím, že jsou předložena fakta. Těmi fakty jsou v tomto případě záběry z lodi Mavi Marmara a vyjádření aktivistů pro Al Džaziru. Jenže, jak je vidět, je to metodika, která nefunguje. Fakta mohou být interpretována různě, takže ten, kdo jako první určuje základní témata, ten také určuje, jak budou fakta vykládána. V komunikačních střetech zpravidla vyhrává ten, kdo dokáže předložit hodnověrnou verzi jako první.

To je poučení pro každého, kdo se může dostat do situace, kdy bude mediální obraz srovnatelně důležitý jako sama skutečnost.